48ste jaar. — Nrs 144. Zaterdag, 30 November 1901.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** »
Een » » **4** »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centmen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

De personen die een ABONNEMENT *nemen aan den* POSTRIJDER *voor het jaar* 1902, *zullen het blad* **kosteloos** *ontvangen, van den dag hunner inschrijving tot aanstaande Nieuwjaar.*

Onderschrijving

geopend ten voordeele der nieuwe kerk, ter nagedachtenis van Z. D. H. Mgr DOUTRELOUX zaliger.

Opbrengst der 11 eerste lijsten fr. 108 394.15.

TONGEREN, DEN 30e NOVEMBER 1901.

VAN ALLES WAT.

Van prinses Elisabeth evenals van prins Albert wordt niets dan goeds gezegd. Hare menschlievendheid steekt de oogen uit ; hare genegenheid voor haar aangenomen vaderland, die zij toont in den gemoedelijken omgang met die kinderen van ons volk, deed haar op korte maanden van heel het land beminnen. Zij heeft den aard naar haren vader en hare moeder.

Ge weet, de Prinses haar vader is een der uitstekende oogmeesters van heel de wereld, en hij heeft in zijn land honderden en honderden zieken geholpen en genezen. Als hij operaties doet, wordt hij gewoonlijk bijgestaan door zijne edele vrouw, die, alhoewel prinses, zich niet schaamt den voorschoot der ziekendiensters aan te trekken en met den moed der gasthuisnonnen, de walgelijkste verplegingen te doen ; en voor wie de zelfverloochening der gasthuiszusters kent, is het niet weinig gezegd. God zegene ze om hunne menschlievendheid.

***

EEN SCHANDAAL TE BERGEN.— Het weldadigheidsbureel van Bergen heeft besloten voortaan allen onderstand te weigeren aan de behoeftigen, welke hunne kinderen naar katholieke scholen zenden.

Dit is slechts een eerste stap en weldra zal ook onderstand geweigerd worden aan degenen, wier kinderen in de officieële scholen de lessen van godsdienst volgen.

De katholieken hebben in den raad hevig tegen die tyrannie geprotesteerd, maar de liberalen en socialisten hebben eens tergend geglimlacht en geschokschouderd.

Men ziet, zij zijn de weerdige opvolgers van *de beulen van weldadigheid* uit de droeve dagen van 1879.

***

EEN SOCIALISTISCH BESTUUR — Het weldadigheidsbureel van Roubaix heeft doen aankondigen, dat het, bij gebrek aan hulpmiddelen, in de maanden November en December geen onderstand meer aan de armen zal kunnen uitdeelen.

Intusschen zullen de onnoozele sullen voorts hunnen inleg storten om de socialistische kopstukken op hun gemak te laten voortleven, terwijl de vrouwen en kinderen van honger en koude zullen vergaan.

En de kloosters die de arme menschen ter hulpe kwamen, worden weggejaagd.

***

BELANGRIJK VRAAGPUNT. — Heeft een bureel van weldadigheid het recht den onderstand af te schaffen dien het verleende aan een ouderling, die thans een pensioen van 65 fr. geniet ? Op die vraag van M. Vanden Bogaerde heeft M. de Smet de Naeyer Dinsdag geantwoord : « Er mag door de bureelen van weldadigheid geene rekening gehouden worden van de 65 fr. toegekend krachtens de wet van 10 Mei 1900, om den onderstand af te schaffen of te verminderen die zij gewoon waren vroeger te verleenen. »

***

DE WINTER. — Zal de winter zacht of guur zijn ?

Volgens Falb, hebben we een zachten winter te wachten. In Januari zal de temperatuur hooger dan gewoonlijk zijn ; wij krijgen weinig sneeuw of regen ; tusschen 5 en 8 Januari alleen sneeuw en tusschen 21 en 25 Januari regen.

Februari zal meer sneeuw brengen, en vooral de eerste week van Maart zal rijk aan sneeuw zijn, bij normale temperatuur. April zal kouder dan Maart zijn.

Ziedaar de voorspelling van Falb.

***

ROODE CAPITALISTEN — Terwijl zij schreeuwen en tieren tegen kapitaal en eigendom, zijn de socialisten, in eenige jaren tijds, groote kapitalisten en groote eigenaars geworden. Zoo bezitten zij, in de omstreken van Charleroi, eigendommen voor eene waarde van verscheidene millioenen, bestaande in bakkerijen, brouwerijen, slachterijen, roode lokalen en feestzalen, enz. enz. Daar, evenals te Gent en elders, breiden zij gedurig hunne eigendommen uit, alsook hunnen handel, dank aan het capitaal dat zij op het zweet van den werkman hebben vooraf genomen en waarvan de leiders en beambten zich, in goede jaarwedde, vooraf zegenen. 't Is hetgeen *Vooruit* onlangs onbeschaamd bekende, zeggende dat het voor zijne beambten NOOIT CRISIS is, maar wel voor de werklieden die hen betalen !

***

NIEUWJAARSGESCHENKEN. — Het nieuwst en minst kostelijk geschenk dat men aan eene juffer of eenen heer doen kan, ter gelegenheid van nieuwjaar, is voorzeker aan de eerste eenen armband en aan den tweede eene ketting aan te bieden met de nieuwe doorboorde nikkels van 5 of 10 centiemen vervaardigd.

Het zal de grootste nieuwigheid zijn van Nieuwjaardag, tevens nuttig en schoon, want als het geschenk niet meer zal behagen, zal men het voorwerp, zonder vermindering van waarde, in zijnen geldbeugel kunnen steken en gebruiken om..... snoeperijen te koopen.

DE WINTER KOMT.

« Natuur lei weer haar versiersels af,
Haar tooi van bloemen en van blaren,
Haar diadeem van korenaren,
Haar groen omwoelden tooverstaf. »

Zoo teekent onze vaderlandsche dichter Tollens in korte trekken de aankomst van den winter. En waarlijk, de dichter had geen meer kenmerkende, geen meer in het oog vallende omstandigheden kunnen aanhalen om de komst van den grijzen wintervorst te schetsen.

Weg zijn de bloemen en de bladeren der lachende lente. Dwarrelend stuiven haar laatste strooisel over velden en wegen, tot ze door den ruwen noorderwind bij hoopen in het slijk van slooten of grachten worden neergesmakt.

Kaal en vlak is het eens zoo rijk beladen veld. De belovende korenakker heeft zijn gouden aren den landman als loon geschonken voor zijn zwoegende vlijt.

De boomgaard, die nog kort geleden ons zoo lieflijk toelachte, staart treurig in de ruimte ; zuchtend jaagt de wind het laatste blaadje van de kale takken, die zich als naakte armen hemelwaarts heffen.

De geheele natuur ziet treurig den winter te gemoet. De mensch echter heeft zijne kelders en schuren gevuld en wacht bij de warme kachel bedaard de komst der lente af. Wat deert hem die scherpende noorderwind, die huilende door de naakte takken der boomen giert ! Wat hindert hem die snijdende sneeuwjacht, die de noorderwind zijn raam voorbijzweept ! Wat schaadt hem de koude, wanneer hij in een warmen overjas gewikkeld even de straat overwipt !

Gelukkig hij die zoo den winter kan afwachten ; hoe velen echter zien hem met angst en schrik te gemoet ! Wat al honger en koude, wat al armoede en ellende zal met sneeuw en ijs in menige woning binnendringen !

Ja, werd de ellende der armoede wat beter gekend, konden velen zich een denkbeeld vormen van den benarden toestand der noodlijdenden in dit harde jaargetij, hun hart zou verteederd, zou tot medelijden gestemd worden voor hunne minder bevoorrechte broeders.

Ga dan, meer bevoorrechte, zie om u heen. Help waar gij ziet dat hulp noodig is : help ook, waar gij het niet ziet, want daar vooral, waar de armoede zoo zorgvuldig ontveinsd wordt, is zij het meest ondragelijk.

Verzacht dan het leed der noodlijdenden, verleen hulp aan wie zich tot u wenden, maar zie tevens toe, dat uwe weldaad nuttig besteed zij en het hard het koele verstand geen parten spele. Maar, ook, al is het dat uwe weldaad niet ten goede komt aan hem, ten wiens bate zij verricht wordt, indien zij het uitvloeisel is van een liefdevollen geest, zal zij altijd zegen afwerpen.

Gelukkig hij, die zoo zijn winter kan doorbrengen. Het lieflijk moet voor hem niet de aankomst der lente zijn. Met welk een zalig genot zal hij dan die reine zelfvoldoening smaken als de vrucht zijner plichtsbetrachting, ook al wordt haar smaak niet door het zoet der dankbaarheid verhoogd.

Iets over pelsen en pelsdieren.

Wij zijn in het gure jaargetijde gekomen. Daarom zal het onze lezers en vooral onze lezeressen wellicht niet onaangenaam zijn iets over pelsen en pelsdieren te vernemen.

De dierenhuid was het eerste kleed van den mensch. In de voorhistorische tijden wapenden onze voorouders den boog met den pijl, voorzien van het vuursteenen punt, en groot was hunnen moed, daar zij de roofdieren met zulke aanvankelijke wapenen achtervolgden. Eens den beer, den wolf of het everzwijn geschoten, dan werd het vleesch ervan in stukken gebakt en gebraden, en de huid diende tot kleeding.

In de middeleeuwen gebruikte men de pels slechts als feestkleedij, en volgens eenen schrijver, was het maar na den strengen winter van 1879-1880, dat de pels de plaats innam der kasjemieren sjalen onzer grootmoeders.

Heden is het gebruik der pelsen zoo algemeen geworden, dat de natuurlijke bronnen weldra zullen uitgeput zijn en men reeds begint ze na te maken.

Haar bijzonderste zetel is Siberië. De Trans-Siberische spoorweg zal aan de jacht van het pelsdier eene nog grootere uitbreiding geven.

De sabelmarter is daar een der meest gezochte. Men jacht ze maar in October, November en December, want in andere tijden is het haar ervan te kort.

De jagers vereenigen zich talrijk en brengen hunnen voorraad over in sleden, met honden bespannen. De dieren dood men met pijlen voorzien van ballekens, die beletten de huid te schenden, of men vangt ze in hinderlagen. Deze jacht is gevaarlijk, uit oorzaak der lawienen, die jaarlijks tal van slachtoffers maken. Zij vergt bij de jagers een sterke volharding en een waren moed, en is derhalve zeer wisselvallig, want slechts zelden kunnen de ondernemingen de onkosten dekken.

Al de volkeren van Westelijk-Azië jagen het sabeldier, betalen ermee hunne belastingen, bewaren de schoonste voor de familie van den Tsar, of geven ze als geschenk aan de vreemde natiën. Dit dier wordt zeldzaam in Siberië.

Alaska levert er meer op : In 1893 verschenen er 21,000 huiden van, op de markt van Londen. De prijzen verschillen veel ; de schoonste worden tot 800 fr. verkocht.

De verschillende soorten van vossen leveren buitengewoon veel pelsen op. Het schiereiland Labrador geeft den rooden vos, waarvan de huid 20 tot 37 fr. waarde heeft.

De zilverkleurige soorten zijn zeer gezocht ; de pelsen van dezen slag gaan tot 3000 fr. De blauwe vos geeft eene pels van nog grootere waarde. Dit dier, zooals veel andere, verandert van kleur volgens de jaargetijden. De Amerikaansche marter geeft eenen gemeenen pels. Het siberisch eekhoorentje is grijs, zwart, of blauwachtig ; het is zeer vruchtbaar, men doodt er jaarlijks millioenen : de bijzonderste markt ervan is Leipzig.

In deze laatste jaren heeft men een bloedbad gemaakt van zeehonden. Deze tweeslachtige dieren vereenigen zich des winters in talrijke troepen, in Californië, en op de kusten van Japan. In de Lente verhuizen ze naar de landen der ijszee om er zich te vermenigvuldigen. De oude mannekens zijn zeer ijverzuchtig, vormen zich een hof van 30 tot 40 wijfjes en leveren elkander hardnekkige gevechten. Het is alsdan zeer gemakkelijk ze met stokken te dooden. Deze jacht heeft vooral plaats op de eilanden Pribyloo, die aan de Vereenigde Staten van Amerika toebehooren. Het is echter verboden jaarlijks meer dan 100,000 dezer dieren te dooden. De huiden worden gezouten en verzonden.

De zeeotter geeft een zeer kostbaren pels die tot 4000 fr. waarde kan hebben. Deze dieren loopen en zwemmen zeer goed en men heeft bestatigd dat de listigste en de kwispelturigste onder hen de schoonste huiden leveren. Op zee worden ze door de Kourilen achtervolgd, die ze met pijlen schieten wanneer ze aan de oppervlakte komen ademen.

De marter leeft in de bosschen van Europa en Amerika. Haar pels is van groote waarde ; van den staart maakt men boa's waarvan de prijs verschilt van 5 tot 50 fr.

Australië levert in overvloed de kanguroo. De hermelijn bevindt zich in de gematigde streken, maar wordt zeldzaam. De Peruviaansche wolhaas leeft in Zuid Amerika. 't Is een soort van konijn, die langs de stijle rotsen opklauterd; hij is buitengewoon snel en laat zich door de Indianen in hinderlagen vangen. De waarde der huid is van 15 tot 25 frank. Men maakt er mutsen, moffels en boordsel voor kleederen van. De Persiana en de Astrakhan zijn eigen aan Perzië en Oostelijk-Rusland. Men bekomt deze pelsen van lammeren, die men in eenen doek naait, latende den kop en de pooten vrij ; zoo krijgt de wol een gekruld uitzicht. Van tijd tot tijd besproeid men het dier met heet water en na een paar weken wordt het geslacht. De huiden worden meest in Leipzig bereid en de bewerking geschiedt met eene buitengewone behendigheid.

Leipzig, Londen, Kopenhagen en de Russische steden zijn de bijzonderste pelsmarkten, maar alvorens daar aan te komen gaan ze door een zeker getal tusschenmarkten.

Wij zullen onze lezeressen niet aanraden naar de fooren van Rusland te gaan, om er hunne pelsen te koopen, want 't is maar in Londen en in Parijs, dat men er de laatste hand aanbrengt.

De slechte gazetten.

Als men de geschiedenis leest der groote veldslagen van Keizer Napoleon, hoevele duizenden menschenlevens werden er toen vernietigd ; als men nadenkt hoe 500 jaren vroeger de wreede Tamerlan de menschen met hoopen deed ombrengen en hunne hoofden torengewijs opeenstapelde, dan ijst men en men staat verslagen over zoo veel wreedaardigheid. Maar is het ook geen treurig schouwspel als men ziet, hoe slechte dagbladschrijvers de vuiligheid en het bederf tusschen het arme volk zaaien ; hoe zij het geloof, de goede zeden, de eerlijkheid, de getrouwheid aan God en aan meesters, als bloedzuchtige echels bij de menschen uitzuigen ? Het ware eene boosheid de hand, ja beide handen, niet te leenen om het gedierte der slechte gazetten te verdelgen. Men heeft langen tijd op de straat « het ongedierte der papen » gezongen ; dat hoort men nog zelden ; men heeft zich overtuigd dat een papenbestier niet zoo slecht is, dewijl men het zoo lange jaren herkozen en bewaard heeft. Men heeft zich overtuigd dat dit het eenigst mogelijk bestier is voor den huidigen tijd om vrede in het land te houden en den welvaart te handhaven. Maar wat men eigenlijk ongedierte noemen mag, zijn de vuile, zedelooze en goddelooze gazetten, die het volk opruien tot opstand tegen God en Kerk, tegen Koning en Koningdom, tegen overheden en rijken ; die het volk opstoken tot schelmstukken, gelijk te Roobaais en Rijsel, tot omwenteling, tot bloedstorting en rooverij.

Het eerste en noodzakelijkste is, dat alle weldenkende lieden, uit hun huis het dagblad verbannen dat den Godsdienst vijandig is ! Het is hoogst gevaarlijk, met menschen om te gaan die valsche en slechte leeringen verspreiden, en zou het niet gevaarlijker zijn dagelijks bij een slecht dagblad ter school te gaan ?

De schrijvelaars van zulke papiervodden kunnen zaan spaden, of gaan bedelen als zij willen, zij kunnen zich gaan verhuren om de zwijnen te hoeden, dit alles zal voor hen zaliger zijn.

Die zulke vuile papieren gelooft en ze naschreeuwt, doet het, of uit domheid, of uit bedorvenheid. Is er hier of daar een schurk, een dwingeland van vrouw en kinderen, een echtbreker, een Christus loochenaar, een voorname of gemeene slechte mensch, hij zweert op de bladen die de goddeloosheid aanhitsen, als op een evangelie, hij schreeuwt en schimpt op denzelfden toon. — Zij eten pek en zij rieken naar pek.

Wanneer de goddelijke Zaligmaker eene schrikkelijke straf wil aanduiden, die in het oordeel zal toegepast worden, zegt hij : « Zij zullen hunne straf bekomen met degenen die verergernis geven. » Doch zeg mij, wie maakt zich na de slechte dagbladschrijvers, het meest plichtig aan de zonde van verergernis ? Zijn het niet de herbergiers die slechte gazetten ontvangen en op de tafel laten liggen ? Een baas die de menschen uitlokt om zich te verzadigen met jenever, is een verderfelijk mensch. Een baas die met schadelijke waren zijne dranken uitleget, is een halve moordenaar, omdat hij de gezondheid zijner gasten ondermijnt, zonder dat zij het zelven weten. Een weerd die in zijn huis dansen gedoogt, is een ware satan, omdat hij van zijn huis eene ware fabriek der grofste schelmstukken maakt. En ik houd staan dat een weerd die slechte gazetten in zijn huis heeft, niet min plichtig is dan de drie voorgaanden. Hij vergiftigt zonder ophouden de ziel zijner gasten met het vergift der allerslechtste leeringen Gij moet zulk een huis vluchten, als gij een deftig man wilt zijn.

WIELRIJDERSBAAN

Tongeren, Loon, St-Truiden

In zijne zitting van den 10 Juli 1890, heeft de provinciale raad van Limburg, met eenparigheid van stemmen, eenen wensch uitgedrukt, strekkende de Bestendige Afvaardiging uit te nodigen pogingen bij het Staatsbestuur aan te wenden, ten einde het aanleggen te bekomen van eene wielrijdersbaan langs den steenweg Tongeren—Loon—St-Truiden.

Dank den achtbaren heer Huybrigts, is er tusschen Tongeren en Borgloon — op éénen kilometer na — eene wielrijdersbaan aangelegd. De ontbrekende kilometer zal voorzeker in de aanstaande lente vervaardigd worden.

Er blijft nog te maken het gedeelte van Borgloon tot St-Truiden. Dit gedeelte bestaat uit twee stukken, omtrent van dezelfde lengte. Het eerste stuk van Borgloon tot Houppertingen en het tweede van Houppertingen tot St-Truiden. Dit laatste stuk is betrekkelijk zeer goed ; eene wielrijdersbaan is er niet noodig ; het regelmatig onderhoud van dezen weg door den kantonnier is voldoende.

Integendeel is het gedeelte Borgloon-Houppertingen heel en gansch ongebruikbaar voor de wielrijders, zoowel uit oorzaak der talrijke en steile hellingen als uit oorzaak van den slechten staat der zijpaden.

Gelukkiglijk heeft het Gouvernement beslist onmiddelijk dit gedeelte te doen vervaardigen.

M. de Smet-de Nayer komt aan onze achtbare volksvertegenwoordigers te laten weten dat bij het kohier van lasten, betrekkelijk de aanbesteding eener wielrijdersbaan langs den steenweg van Tongeren naar St-Truiden, en namentlijk van Borgloon tot Houppertingen komt goed te keuren.

Weldra zal er tot de aanbesteding der werken overgegaan worden.

Dit nieuws zal gunstig door alle Limburgsche wielrijders onthaald worden. Doch, laten wij niet uit het oog verliezen dat voortaan deze weg veel meer door vreemdelingen aan onze provincie en aan ons land zal bereden worden. Inderdaad, zij is de kortste verbinding tusschen Brussel—Leuven—Thienen en het midden van België van eenen kant en naar Maastricht en Duitschland van den anderen kant.

De handel onzer stad zal er het grootste profijt uit trekken.

TRAM

TONGEREN-CORTESSEM

Wij zijn gelukkig aan onze lezers eenige nieuwstijdingen betrekkelijk het aanleggen van dezen tram kunnen mede te deelen ;

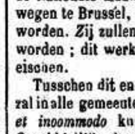

wij zijn ze verschuldigd aan onzen geachten en invloedrijken volksvertegenwoordiger, M. Desmaisières, waarover wij hem innig bedanken.

De parceelsgewijze plannen zijn voltrokken. Zij komen verzonden te worden naar de Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen te Brussel, ten einde goedgekeurd te worden. Zij zullen moeten « geclicheerd » worden ; dit werk zal een 14-tal dagen vereischen.

Tusschen dit en eene maand of zes weken, zal in alle gemeenten het enkwest *de commodo et incommodo* kunnen gehouden worden. Onmiddellijk daarna zal de maatschappij overgaan tot den aankoop in der minne der gronden noodig tot het aanleggen van den tram. Het is te hopen dat de maatschappij tot geene gedwongene onteigeningen zal moeten overgaan, en er bestaan redens om te gelooven dat alles in der minne zal kunnen geregeld worden.

Reeds in de maand Februari zal de aanbesteding der werken kunnen plaats hebben. Het uitvoeren der werken zal in de Lente kunnen begonnen worden.

Zoodoende, zullen wij waarschijnlijk het genoegen hebben op het einde van 1902 in tram naar Cortessem te kunnen reizen.

Deze lijn zal een overgroot profijt aan den Tongerschen handel bijbrengen en onze afgevaardigden in Kamer en Senaat, — die zich zoo veel moeite voor het oplossen der kwestie geven — zullen eens te meer de erkentelijkheid en de dankbaarheid onzer medeburgers verdiend hebben.

GEMEENTERAAD

van Tongeren.

Zitting van donderdag 28 November.

Tegenwoordig : MM. MEYERS, burgemeester, DELVOIE en NEVEN, schepenen ; DECKERS, JACQUES, MODAVE, SCHAETZEN, TOPPET, VANDEN BOSCH, VAN VINCKEROY en VANCKEN, leden.

M. DE BURGEMEESTER geeft lezing van verschillende mededeelingen die aan het college zijn toegekomen. Hij deelt onder andere het antwoord mede, van M. den Minister, op de aanvraag tot verlenging van den Buurtspoorweg van Wihogne tot Tongeren. Uit dit antwoord blijkt dat het Gouvernement zich verzet tot 't verlengen dezer lijn, bijzonder ten gevolge der mededinging die zij zal veroorzaken aan den Staatsspoorweg Tongeren-Luik, en de groote verliezen die het Gouvernement hierdoor zal lijden. De verlengde lijn, zegt M. de Minister, zal slechts twee gemeenten bedienen en andere medescholierkens zelfs in de groote vacantie...

DE DOCHTER

van het

REGIMENT

4de VERVOLG.

— Misschien is het balsem voor het gewonde hart van onzen vriend Grabmann, wanneer ik hiermee verklaar, dat ik tot hetzelfde bedrag waarmee ik hem daareven geplukt heb, mijzelve te kort doe. Ik verzoek den penningmeester, de door mij ingeschreven som nog met vijf honderd gulden te verhoogen.

— Romano. Dan leg ik er ook nog een vijftig bij ! riep Gustav Fürst verrukt. Dan moet er mijn heele schat maar aan.

Toen Raimund Hecker, de penningmeester, nu de som optelde, bleek dat het reservefonds vierduizend-driehonderd-en-vijftig gulden bedroeg. Rekende men hierbij de reeds gestorte maandgelden, dan kwam het totaal van de voor Piroska ter beschikking liggende gelden op zevenduizend-en-tachtig gulden.

Daarmee kon de onderneming in zee steken, te meer omdat men nog wel op verdere giften en misschien ook op een legaatje mocht hopen ! Men kon niet weten !

Gustav Fürst, die geheel onder den verheffenden indruk van het verhandelde was, en misschien ook wel een weinig onder dien van den vrijmoedig aangesproken champagne, kwam ten slotte nog met een anderen inval op het tapijt.

— Heeren, zegde hij, ik heb een plan ! Ik zal tot aandenken aan den huidigen dag, dien ik als een waren dag der dagen in den kalender mijns levens onderlijnen zal, zilveren herinneringspenningen voor ons gansche regiment laten slaan. Op de eene zijde zullen initialen van al de vaders, op de keerzijde zal het opschrift *De Dochter van het Regiment* te lezen staan. Deze penning — onze president, als de speciale vader of voogd, krijgt namelijk een gouden — moet door elk onzer aan de horlogieketting gedragen worden, opdat wij dagelijks aan ons kind en de jegens ons kind aanvaarde verplichtingen indachtig worden gemaakt.

— Bravo ! Wij zullen het zinrijke geschenk dankend aannemen ! riep Moritz Grabmann, terwijl hij, onder het goedkeurend gemompel van de vergadering, een bijzonderen nadruk op het woord « zinrijk » legde.

Men had er namelijk altoos plezier in, dezen of genen lieven vriend heel goedig eens een weinig nieskruid onder den neus te wrijven. Doch Gustav Fürst liet zich niet heet nemen. Hij voor zich had er nooit over gedacht, uit deze zaak zijde te spinnen — zooals een zeker ander heer, dien hij nu niet noemen wilde, maar die Moritz Grabmann heette. Het was natuurlijk van den beginne af zijne bedoeling geweest, de penningen in kwestie kosteloos aan te bieden.

Nadat de beraadslagingen zoo ver gevorderd waren, besloot men Mejuffr. Kathi te ontbieden, om haar met het besluit der vergadering in kennis te stellen.

Diep ontroerd hoorde Katharina de mededeeling van den professor aan ; en toen hij uitgesproken had, boog zij weenend haar hoofd, om hem de hand te kussen.

— Neen, neen ! Niet de hand, juffrouw Kathi ! riep nu Gustav Fürst. Op de wang, juffr. Kathi ! Dat mag de oude heer er wel eens van hebben !

Katharina richtte zich op en kuste, onder de levendigste toejuichingen van al de aanwezigen, den professor hartelijk op beide wangen.

— Juffrouw Kathi ! riep Gustav Fürst weer ; mag ik ook om de eer en het genoegen verzoeken ?

Algemeen protest.

— Maar, heeren ! riep Gustav Fürst de verontwaardigde menigte toe, en toen liet hij er genoeglijk op volgen : Het is maar, ziet ge, omdat ik zoo'n knap manspersoon ben !

— O, zoo ?...

Katharina kwam nader en gaf ook Gustav Fürst eenen kus, terwijl haar de tranen over de wangen stroomden.

— ∞ —

Op de daad van het regiment, hoe goed ook gemeend, scheen geen zegen te rusten.

Het leven wikkelt zich niet zoo glad en regelmatig af, als men het zich na een zondagsmaal, in opgewekte stemming, bij een glas paarlenden wijn gezeten, wel gelieft voor te stellen.

Wie tusschen zijne vier muren blijft, binnen den engen kring van zijn eigen beroep en familie, kan zich licht de illusie maken, dat alles over het geheel zoo tamelijk kalm en rustig verloopt. Maar wie op de markt gaat en zijne oogen open doet, ontdekt al spoedig dat het aantal dergenen, die zedelijk of stoffelijk bankroet gaan, ontzettend groot is. Het leven is en blijft een strijd, een harde strijd, met eene gebrekkige wapenrusting ; en elke strijd kost offers. Schuld paart zich met zwakheid, straf met lichtzinnigheid, zorg met ziekte.

De proef op de som is gemakkelijk te nemen. De eene of andere vereeniging telt tot honderd leden. Men bladere nu eens na verloop van eenige jaren in zijne herinnering als in een fotografiealbum — dan zal men verbaasd staan over de verwoestingen, die ongelukken, ziekten en schuld in betrekkelijk korten tijd hebben aangericht.

Ook ons regiment werd al spoedig door het noodlot gedund. In het begin, het eerste jaar, ging alles voor den wind. Piroska was krachtens het eenparig besluit der vaders door den professor naar een deftig meisjespensionaat te Dresden gebracht. Brieven waren er van de kleine, die nog geen Duitsch kende en natuurlijk van hare zeer eigenaardige positie geen besef had, niet te verwachten ; en de berichten, die de professor nu en dan van de bestuurster ontving, waren karig, kort en meest van geheel zakelijken aard.

Gewoon koos de club der vaders de zondagmaaltijden tot het bespreken van deze familieaangelegenheid. Daarbij werden dan allerlei luchtkasteelen gebouwd ; en het zou inderdaad alles heel prachtig zijn geweest, indien de werkelijkheid zich naar de fantasie der ongelukkige vaders had gelieven te richten.

Maar zoo glad liep het feitelijk niet. Twee leden verlieten reeds in den loop van het eerste jaar het jongemanshuis. Moeilijkheden in zaken hadden hen genoodzaakt, zich terug te trekken en naar een eenvoudiger en goedkooper kwartier om te zien. De nieuw aangekomenen, die voor hen in de plaats traden, konden en mochten natuurlijk niet in het vertrouwen genomen en financieel betrokken worden bij eene zaak, welke hun volstrekt niet aanging. Daarbij kwam, dat Katharina, die zich zoo lang flink had gehouden, nu toch door de erfelijke kwaal harer familie, de borstziekte, werd aangetast. Zij kon zich dus aan hare huishouding niet meer wijden zooals vroeger, en de gevolgen hiervan werden maar al te spoedig merkbaar. Men at niet meer zoo goed als vroeger aan de tafel der jongmans en steeds grooter werden de klachten dat de zindelijkheid in het huis, voorheen Katharina's trots, thans wel iets te wenschen overliet. Dit kostte, nadat het eerste jaar voorbij was, opnieuw drie leden van het regiment, die niet inzagen, waarom zij niet voor hun goede geld een beter heenkomen zouden zoeken.

Maar er stond nog iets ergers voor de deur.

Op zekeren dag zaten de professor, graaf Clemens en Rudolf Sander heel ontdaan bij elkander en hielden raad. Sander had zooeven eene verpletterende tijding meegebracht. Raimund Hecker, de kassier, had zich in zijne kamer voor den kop geschoten. Het terstond door de drie vrienden ingestelde onderzoek had een jammerlijk gevolg. Een schrijven had de zelfmoordenaar niet achtergelaten ; maar uit het onderzoek der zaken bleek, dat het gansche fonds, waaruit de kosten van Piroska's opvoeding bestreden moesten worden, en waarmee men zelfs hare maatschappelijke toekomst gedacht had te verzekeren, tot den laatsten stuiver verspeeld was. Een aantal loterijbriefkens wierp licht op de krankzinnige verblinding, waarmee de schipbreukeling nog getracht had zich te redden.

Het eerste besluit, dat de drie vrienden, op raad van den professor, namen, kwam hierop neer, dat de ramp aan Katharina, die zwaar en, volgens de verklaring van den geneesheer hopeloos ziek lag, zou verzwegen worden. En verder werd men het er over eens, dat men zich van eene aanklacht bij het gerecht onthouden zou, en liever een persoonlijk offer brengen, dan deze aangelegenheid in de verhandeling aan de groote klok te hangen.

Het gerechtelijk onderzoek, dat natuurlijk niet kon uitblijven, bracht dan ook niets bijzonders aan het licht. De Landsbank, bij welke Raimund Hecker werkzaam was geweest, had, door zijn toedoen, slechts eene voor haar tamelijk onbeduidende schade geleden. Zij gaf er daarom de voorkeur aan, haar verlies niet te bekennen en ook harerzijds bij het gerecht geene aanklacht te doen.

Zooveel bleek intusschen, dat Raimund Hecker een plichtgetrouw en deugdelijk beambte geweest was, tot op het oogenblik dat hij in zijn hoofd gekregen had op de Beurs te gaan speculeeren. En ook hiertoe had geen persoonlijke hebzucht, maar veeleer eene dwaze eerzucht hem gedreven. Hij had op een goeden dag bij het regiment willen aankomen met de blijde boodschap, dat hij, als getrouw beheerder, het vermogen der regimentsdochter verdubbeld, verdrievoudigd, misschien wel vertienvoudigd had. Wat zouden zij dan wel voor oogen hebben getrokken !

Hij, die tot nu toe nooit voor de verleiding tot spelen bezweken was, sprong nu met beide voeten tegelijk in de gevaarlijke diepte. Hij meende uitstekende inlichtingen te hebben ingewonnen — en reeds zijn eerste waagstuk liep uit op eene wreede teleurstelling. Toen volgden nog weken en maanden van wanhopig worstelen — en het slot was de revolverkogel.

Katharina vernam van het onheil niets. Veertien dagen later drukte professor Baumann, de voorzitter van het jongmanshuis, haar de ontzielde oogen dicht. Het kosthuis verliep, en de jongmans stoven uiteen naar alle windstreken.

— ∞ —

In het meisjespensionaat van Mevr. Mina Braun, te Dresden — de eerzame dame zag haren naam liefst Minnie Brown geschreven — werden oogen afgewischt en neuzen gesnoten. Piroska's tijd was afgeloopen : zij was uitgeleerd en ging het instituut verlaten. Piroska Wallis moest weg — en vandaar eene algemeene droefenis.

Want was zij met huis en have van Mevr. Braun niet als vastgegroeid ? — al de andere meisjes hadden immers een t'huis, waren de vacanties bij ouders en familie gaan doorbrengen. Maar Piroska niet.

In al de zes jaar die zij in het pensionaat gesleten had, was zij geen uur onder de vleugelen der bestuursters verwijderd geweest. Wel hadden ook nog andere medescholierkens zelfs in de groote vacantie niet aan eene reis naar huis kunnen denken : diegene namelijk die uit Amerika, uit Indië, zelfs uit Australië gekomen waren, om te Dresden hare opvoeding te voltooien. Maar geen van allen was zoo lang in het instituut gebleven als Piroska.

Zij waren meerendeels ook ouder, toen zij aan de hoede van Mevr. Braun werden toevertrouwd en na twee hoogstens drie jaren verlieten zij weer de inrichting, om in de wijde wereld hare vleugelen uit te slaan.

Nu moest ook Piroska weg : Piroska, die tot dantoe het blijvende te midden van het wisselvallige vertegenwoordigd had, Piroska die van al de jonge dames het langst in het huis gebleven was. De meisjes, klein en groot, vergoten bittere tranen ; de leeraressen weenden ook, tot zelfs de bestuurster.

De bestuurster namelijk had dikwijls gedacht, dat zij aan Piroska eene voortreffelijke helpster zou kunnen hebben, ook als leerares zeer bekwaam ; en inderdaad was datgene, wat zij zich had voorgesteld, niet zoo geheel zonder berekening geweest.

Zij had van Piroska's familie niet veel te weten kunnen komen, maar toch genoeg, om er uit op te maken dat het meisje geen eigenlijk te huis bezat. Aanvankelijk was professor Baumann jaarlijks eens van Weenen gekomen, om naar het kind te zien. Maar na verloop van het tweede schooljaar, reeds kwam het bericht, dat de oude heer er gestorven was. Hierop verliepen weer twee jaren, zonder dat er van navrage, laat staan van een bezoek, iets ingekomen was. Het schoolgeld verscheen elken termijn stipt, maar anders nooit een teeken van persoonlijke belangstelling.

Eenmaal slechts, juist twee jaren voor Piroska's vertrek uit het instituut, had er iemand naar haar gevraagd. Graaf Clemens Limay was met zijne jonge echtgenoote bij Mevr. Braun verschenen en had het verlangen geuit, Piroska te zien. Hij was op reis en wilde over Berlijn en Hamburg naar Zweden en Noorwegen, eene huwelijksreis, die voor de afwisseling eens niet naar Italië werd gedaan. Maar de graaf kon Piroska niet te zien krijgen. Het was de dag vóór Sinksen, en al de jonge dames van het instituut hadden, onder behoorlijk toezicht, een uitstapken in de Sachsische Schweiz ondernomen.

(Wordt voortgezet.)